

UNIVERSITETET I OSLO

KANDIDAT

14002

PRØVE

EXPHIL03 1 Examen philosophicum

Emnekode	EXPHIL03
Vurderingsform	Hjemmeeksamen
Starttid	03.05.2022 07:00
Sluttid	03.05.2022 11:00
Sensurfrist	--
PDF opprettet	26.03.2025 08:17

Seksjon 1

Oppgave	Tittel	Oppgavetype
i	Informasjon EXPHIL SELVSTUDIUM V22	Informasjon eller ressurser

Vite og Være

Oppgave	Tittel	Oppgavetype
1	Vite og være	Langsvar

Seksjon 3

Oppgave	Tittel	Oppgavetype
2	Gjøre	Langsvar

Vite og Være (del én)**Du skal svare på enten oppgave 1 eller oppgave 2.**

Både delspørsmål a) og b) må ha et svar.

Samtlige sidetall henviser til tredjeutgaven av pensumsboken.

Enten**Oppgave 1. Platon og ideene**

Både delspørsmål a) og b) må besvares.

«Men hvis noen sier meg som grunn til at noe er skjønt, at det har en strålende farge eller den og den form eller alt annet av den art, gir jeg en god dag i det, for jeg blir forvirret av dette annet. Jeg holder meg isteden, på en enkel og likefrem og kanskje naiv måte, til den oppfatning at det ikke er noe *annet* som gjør noe vakkert enn nærværet av eller delaktigheten i selve det skjønne, eller hvordan og på hvilken måte det skjer når forbindelsen er kommet i stand. For det er ikke noe jeg lenger insisterer på, men bare på den ting at det er gjennom det skjønne at alle skjønne ting er skjønne.» (*Faidon* 100 d)

a) Sokrates hevder her at «det ikke er noe annet som gjør noe vakkert enn nærværet av eller delaktigheten i selve det skjønne». Redegjør for hvorfor Sokrates hevder dette.

b) Hvordan mener Sokrates at man kan komme frem til innsikt i «selve det skjønne» etc.?

Eller**Oppgave 2. Haslanger og genealogisk undersøkelse**

Både delspørsmål a) og b) må besvares.

Ifølge Haslanger (kap. 12) er genealogisk undersøkelse et viktig verktøy for å forstå hvordan konsepter er sosialt konstruerte. Ved å spore opprinnelsen og den sosiale utviklingen til et konsept, kan vi se at det som kan slå oss som opplagt eller utvilsomt, er resultatet av en kompleks sosial og intellektuell historie (s. 289).

(a) Haslanger skiller mellom eliminativistisk og ikke-eliminativistisk bruk av genealogisk undersøkelse i sosial konstruksjon (s. 292–294). Hva betyr det at et konsept er sosialt konstruert? Hva er forskjellen mellom eliminativistiske versus ikke-eliminativistiske argumenter for sosial konstruksjon?

(b) Appiah (kap. 20) gir en genealogisk fremstilling av konseptet «vestlig kultur» i avsnittet med tittelen «Hvordan Vesten ble oppfunnet» (s. 542–543). Hva tenker du er poenget med denne genealogiske forklaringen? Kommer Appiah med et eliminativistisk eller ikke-eliminativistisk argument? Begrunn svaret ditt.

1 Vite og være

Skriv svarene dine her

Oppgave 1. Platon og ideene

a) Sokrates hevdet at det er hjernen som gir oss sanser som gjør at vi oppfatter lyd, som noe vakkert og musikalsk, syn av det som har en strålende farge eller form og fornemmelsen av en behagelig lukt som parfyme eller lukten av en velduftende blomst. Hjernen får hjelp av sanseapparatene som øret, stigbøylen og ambolten til å sanse lyd som enten musikk, tale eller støy. Medisinsk teknologi for lyd stabilitet har jeg utredet gjennom to oppgaver i Elektronikk og IT, først som et radioprogram ved ingeniørstudiet i Elektronikk, Oslo Metropolitan University som er tilgjengelig på <https://www.oleaamot.no/omu/bachelor/Aamot,2020.pdf> (Aamot, 2020) og deretter som et teknologisk innovativt musikk sanseprogram i et lydopptaksprogram ved kandidatstudiet i Elektronikk, informatikk og teknologi på Fysisk institutt ved Universitetet i Oslo som er tilgjengelig på <https://www.oleaamot.no/uio/master/Aamot,2022.pdf> (Aamot, 2022).

b) Sokrates mener at vi kan komme frem til innsikt i «selve det skjønne» gjennom egne oppdagelser som barn, ungdom og voksen. Jeg mener at nærværet er forklart gjennom Sokrates beskrivelse av hjernens sanseorganer som øret, stigbøylen og ambolt og har utredet disse forholdene mellom å skrive lydopptak til en harddisk på en datamaskin via en innebygget mikrofon som teknologisk oppfinnelse som et dataprogram utviklet i programmeringsspråket C (Ritchie, 1978), GNU (Stallman, 1983) og GNOME (Mena, 1997). Jeg har i mitt arbeid med teknologisk

lydavspillingsprogram som GNOME Radio (Aamot, 2020) og lydsansesprogram som GNOME Gingerblue 4.0.1 (Aamot, 2022) kommet til egen innsikt i «selve det skjønne» som behagelige radioverter og intervjuer med stabile mennesker om temaer som mennesker finner interessante og viktige for menneskers glede og lykke i tilværelsen.

Oppgave 2. Haslanger og genealogisk undersøkelse

a) Et konsept er sosialt konstruert dersom det er mange mennesker som har en oppfatning av det samme etiske og moralske mangfold som gir dem rett til å vurdere noe som en korrekt og erkjennelsesteoretisk oppfatning av konseptet. Mitt radioprogram (Aamot, 2020) er en eliminativistisk konstruksjon som består av teknologi for å lytte til mennesker som snakker sammen i et lydstudio i en annen del av verden i en direkteoverført sending (Gettier, 1963) og som et lydopptaksprogram (Aamot, 2022) som er en ikke-eliminativistisk konstruksjon som består av teknologi

som ikke gjør det mulig å skille mellom menneske og maskin, og som representerer en sosial konstruksjon som kan beskrive et musikkopptak eller genealogisk representasjon hvor en ikke kan avgjøre om det er et menneske eller en maskin som sitter i lydstudioet (Turing, 1950). Jeg vil forsøke å besvare Turings test i dataprogrammet GNOME Voice (Aamot, 2024) som for tiden representerer et lydopptak (Lerche, 2012) fra Hulen i Bergen.

b) Vestlig kultur er representert gjennom filosofiske betraktninger av hva som er europeisk kultur. Radioprogrammet GNOME Radio (Aamot, 2020) er kartbasert og ikke affisert av annet enn geografisk beliggenhet i et europeisk, afrikansk, australsk, russisk eller amerikansk territorium med musikalske tradisjoner og gjenkjennelig språk. (Aamot, 2020). Appiah kommer med en oppfatning av vestlig kultur som nyere enn Edisons fonograf (Aamot, 2022) og gir dermed et ikke-eliminativistisk argument.

Bevis: <https://www.gingerblue.org/Universitetsbiblioteket.ogg>

Ord: 495

Gjøre (del to)**Du skal svare på enten oppgave 3 eller oppgave 4.****Enten****Oppgave 3. *Sylvan og miljøetikk***

Hvorfor mener Sylvan (kap. 19) at vi ikke kan basere en miljøetikk på menneskets interesser og preferanser? Er du enig eller uenig i hans argumentasjon? Begrunn svaret ditt. (Du kan bruke andre tekster fra pensum i begrunnelsen din.)

Eller**Oppgave 4. *Slaveri og moral***

Ville slaveri være moralsk akseptabelt ifølge de tre normative teoriene dydsetikk, deontologi og utilitarisme (kap. 13, 14 og 15)? Gi en begrunnelse for svaret ditt ifølge hver enkelt teori.

2 Gjøre**Skriv svarene dine her**

Oppgave 3. Sylvan miljøetikk

Sylvan mener at vi ikke kan basere en miljøetikk på menneskets interesser og preferanser. Jeg er uenig i hans argumentasjon siden menneskets interesser og preferanser til å begrense klimaendringene skjer gjennom menneskets interesser for å begrense reising uten å miste muligheten til å reise gjennom transport og forurensende industri ved å prefererende lytte til mennesker som kommer med sine preferanser innen transport på GNOME Radio (Aamot, 2020) og interesser til å spille instrumenter som piano, gitar og blokkfløyte gjennom lydopptak GNOME Gingerblue 4.0.1 i preferanseimplementasjonen av Edisons fonograf i 2022 (Aamot, 2022).

Ord: 96